

FÅGELSKYDD OCH EKONOMI.

Man kan utan överdrift säga, att hela vår civilisations fortsatta bestånd och vidare utveckling beror därpå, om vi kunna lära oss att gå tillräckligt varsamt och försiktigt tillväga vid exploaterandet av vår jord och de varelser, som leva därpå.

Ivar Trägårdh.

»Ett år utan småfåglar och vi äro ruinerade.» Så har man lärt sig säga i Italien, och yttrandet har sin fulla giltighet även för vårt vidkommande. Lika hänsynslöst som man i Italien och andra sydeuropeiska länder förföljer och massmördar de på genomflyttning stadda småfågeln, lika omsorgsfullt värnar man om de häckande, ty man har kommit underfund med, att de äro lantbrukets och trädgårdsskötselns oumbärliga hjälpare mot förhärjande insekter.

Mycken tid och stort tålmod har nedlagts på studiet av de insektätande småfågelnas konsumtionsförmåga, och några siffror skola här anföras till belysande av den ovärderliga hjälp, många av våra fåglar lämna odlingen och därmed nationalekonomien, och vad de helt enkelt måste betyda för vår levnadsstandard. Hussvalorna t. ex. äro i rörelse praktiskt taget hela den ljusa tiden av dygnet. Ungarna matas i medeltal minst 20 gånger pr timme av såväl honan som hanen. Detta betyder, att det i allmänhet blir utfodring i svalboet omkr. 650 gånger pr dag. Härvid räknas med i medeltal 16 ljusa timmar pr dygn under den tid, då ungarna uppfödes. Vid varje besök i boet medföra de gamla svalorna 10—20 insekter såsom flugor och myggor. Räknat efter den lägsta siffran blir härav 6,500 insekter. De gamla måste även ha mat, minst 600 à 700 småkryp om dagen. Svalfamiljen konsumerar alltså varje dygn c:a 8,000 insekter, av vilka de flesta ur vår synpunkt äro skadliga. På en månad sålunda omkr. 240,000 och under en sommars gästuppträdande i vårt land 720,000. Allt detta är lågt räknat.

Ett annat exempel. Hos en mesfamilj, t. ex. hos tallitorna, torde det åtgå omkr. 85,000 insekter under de c:a tre veckor, som ungarna behöva matas i boet. Det ligger ingen överdrift i påståendet, att mesfamiljen på ett år förbrukar 4,500,000 insekter i olika stadier. Samma mesfamilj skulle för sitt uppehälle pr år behöva 120,000,000 insektsägg eller 150,000 larver eller c:a 75 kg. utvecklade insekter.

När skadeinsekter fått överhand, när balansen i naturen av en eller annan orsak rubbats, ha de för vårt ekonomiska liv ofta ödeläggande verkningarna ej länge låtit vänta på sig.

För åtskilliga år sedan, innan man förstod bättre, sköts och fångades i U. S. A. under ett år över 50,000,000 fåglar, däribland även hackspettar. En av konsekvenserna blev, att följande år avhärjades i Syd-Carolina ända till 90 % av vissa skogsområden och just av sådana skadeinsekter, som de där då nästan utrotade hackspettarna hålla efter.

Nu vet man emellertid bättre. I de flesta länder, i vilka skogsvården står högt och drives rationellt, gör man allt vad göras kan för att gynna och locka till häckning de bevingade medhjälparna, icke blott insektätande tättingar utan även de ofta anklagade hackspettarna. I en del mellaneuropeiska skogstrakter har man kommit underfund med, att de flesta mesar och

andra hålbbyggande småfåglar avjaga ett område med ungefär 50 meters diameter. Därför placerar man holkar med 50 meters mellanrum. Angränsande skogstrakter utan holkar ha ibland blivit fullständigt ödelagda.

Under förra världskriget odlade man på många ställen i mellersta Tyskland upp de sista återstående häckplatserna (stenrösen, busksnår o. d.) för diverse för lantbruket oumbärliga fåglar. Snart visade sig resultatet. Insektsplågan blev så svår, att inga kreatur kunde släppas på bete utan måste stallfodras hela sommaren. Man behöver ej vara lantbrukare för att inse olägenheterna härav. När man insåg misstaget, blev man tvungen att tills vidare ordna med provisoriska boplatser åt fåglarna på de områden, som man nyss med svett och möda lagt under plögen.

Vad våra insektätande småfåglar betyda i penningar uttryckt är omöjligt att tillnärmelsevis ange. En sak är säker, att ett eller några få år utan småfåglar, och icke blott skogsägare, lantbrukare och trädgårdsodlare utan vi alla skulle stå inför en hotande ekonomisk ruin.

Till en god beredskap hör därför att göra allt vad göras kan för att värna om våra utomordentligt nyttiga, ja oumbärliga småfåglar. En del av dem som äro stannfåglar ha vi tillfälle att hjälputfodra under vintern. Till hålbbyggarnas tjänst kan vi sätta upp holkar. Svart och vit flugsnappare hör till dem, som gärna blir hyresgäst i en holk av lämpliga dimensioner, och bättre flugfångare finns ej. Man bör lägga på minnet, att utöver de insekter, som skada våra odlade växter och plåga våra tamdjur, finns det en mångfald arter, som äro utomordentligt farliga såsom smittospridare. Icke minst i krigstider är det anledning att observera detta förhållande. (Det torde vara onödigt påpeka, att det också finns många synnerligen nyttiga insekter såsom bin, humlor, nyckelpigor m. fl. Som regel gå dessa av olika orsaker fria för småfåglar.)

Stammen av insektätande fåglar kan komma att minskas i en för vår hushållning ödesdiger grad. De stränga vintrarna för hårt fram med stannfågeln. Under nu pågående krig fångar man i Sydeuropa utan minsta hänsyn millioner flyttfåglar med nät, limspön och diverse andra barbariska metoder. De flesta av våra flyttande småfåglar ha en vikt av 7—10 gram. Köttbristen måtte vara lika stor som penninghungern! Sydeuropéen reagerar dessutom i regel ej på något sätt mot djurplågeri. Drottning Victorias livmedicus, Axel Munthe, lyckades med okuvlig energi åstadkomma en något bättre tingens ordning i Italien. Men i och med kriget har det gamla barbariet i allt återupplivats, och alla fridlysningsbestämmelser för flyttfåglar ha upphävts. Nu packar man åter in småfågelshjärtan och andra inälvor i konservaskar och säljer som delikatesser.

Skyddet av fågelfaunan är ej en enskild angelägenhet, det är ett statsintresse. Holland är i dessa ting ett föregångsland, där man har en statlig institution för fågelskyddet. Men så står också Hollands lantbruk och trädgårdsodling på högsta nivå.

Fågelskydd liksom naturskydd i allmänhet är motiverat redan ur ideella synpunkter, vilka förstås och efterlevs av somliga. De ekonomiska skälen måste begripas av alla.

Folke Persson.